

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1937 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 293 med förslag till viss ändring i gällande tulltaxa m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

Genom en den 9 april 1937 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 293, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels antaga följande förslag till ändring i och tillägg till den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan att träda i kraft den 1 juli 1937:

		Tull för 100 kg kronor
	Frukter och bär, ätbara: färska eller enbart kokade:	
	-----	
	vindruvor:	
64: 1	under tiden 1 juli—31 december	T 35: —
64: 2	under annan tid	fria

202	-----	
202 ¹ / ₂	Ammoniumsulfat	N 3: —

dels såsom ytterligare tillägg till gällande tulltaxa besluta att vid införsel från utlandet skall för tiden från och med den 1 juli 1937 till och med den 30 juni 1940 utöver tull, som stadgas i tulltaxan, utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggs- tull för 100 kg kronor
		Hattar, ej av pälsverk, andra än herr- hattar, även halvfärdiga: ----- andra slag: ----- av annat ämne:	
ur 630	ur 1194—1196	ogarnerade, med undantag av s. k. stråstumpar och capeliner..... 1 st.	—: 50
ur 631	1198: 2 ur 1199—1200	andra slag: försedda med garnering eller montering av varor, innehållande silke .... 1 st.	—: 75
ur 632	ur 1201—1203	andra ..... 1 st.	—: 75
		Fajans- och porslinsvaror, ej särskilt nämnda: ----- andra slag: av äkta porslin:	
ur 693	1282	vita eller enfärgade: för hushållsbruk ..... N	15: —
		två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:	
ur 694	1284	för hushållsbruk ..... N	15: —
		av fajans (oäkta porslin), här- under inbegripna krukmakar- gods och andra lervaror, ej särskilt nämnda; ävensom kakel och kakelugnsornament:	
ur 695	1286	vita eller enfärgade: för hushållsbruk ..... N	15: —
		två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:	
ur 696	1288	för hushållsbruk .... N	19: —

Nämnda proposition har i vad angår Kungl. Maj:ts däri framställda förslag om uppdelning av tulltaxenr 64 i två positioner, nämligen nr 64: 1, avseende vindruvor under tiden 1 juli—31 december med tull av 35 kronor för 100 kilogram och nr 64: 2, avseende vindruvor under annan tid, tullfria, hänskjutits till behandling av sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott, till vilket utskott jämväl överlämnats en inom första kammaren av herrar John Björck och Elof Andersson väckt motion, nr 333, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft en i anledning av propositionen inom andra kammaren av herr *De Geer* i Lesjöfors väckt motion, nr 588, vari hemställts »om avslag å propositionen, nr 293, evad gäller höjda tilläggstullar å fajans för hushållsändamål redovisade under de statistiska numren 1288 och 1286».

Beträffande motiveringen för förslagen, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet i ärendet och till motionen II: 588.

Vid behandlingen av propositionen och motionen har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen E. Sandquist såsom sakkunnig.

Ammoniumsulfat. Genom proposition den 9 mars 1934, nr 237, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen besluta, att vid införsel från utlandet av ammoniumsulfat (ur tulltaxenr 203; statistiskt nr 505) tull skulle för en tid av tre år utgå med 3 kronor för 100 kilogram. I två vid samma års riksdag väckta motioner hemställdes om sådan ändring av tulltaxan, att tull å ammoniumsulfat skulle utan angiven giltighetstid utgå med 5 kronor för 100 kilogram. I betänkande nr 59 hemställde 1934 års bevillningsutskott, att riksdagen måtte avslå såväl propositionen som motionerna. I en vid betänkandet fogad reservation framställdes yrkande om bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Vid behandlingen av utskottets betänkande stannade kamrarna i olika beslut, i det att första kammaren antog det förslag, som innefattades i reservationen, medan andra kammaren biföll vad utskottet hemställt. Vid gemensam omröstning beslöt riksdagen, att vid införsel från utlandet av ammoniumsulfat tull skulle utgå med 3 kronor för 100 kilogram. Den 22 juni 1934 utfärdade Kungl. Maj:t därefter förordning med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa, innebärande bland annat införande av sagda tull å ammoniumsulfat för tiden 1 juli 1934—30 juni 1937.

I förevarande proposition föreslås, att ammoniumsulfat från och med den 1 juli 1937 upptages i tulltaxan under nytt nummer, 202¹/₂, med tull av 3 kronor för 100 kilogram. Den nuvarande tillfälliga tullen å denna vara skulle sålunda enligt Kungl. Maj:ts förslag fastställas att utgå utan angiven tidsbegränsning. Såsom framgår av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i ärendet har detta förslag föranletts av en framställ-

ning av Stockholms Superfosfat Fabriks Aktiebolag om vidtagande av åtgärder för att den tillfälliga tullsatsen å ammoniumsulfat måtte såsom en fast tull införas i tulltaxan och därvid höjas till ett belopp av 5 kronor för 100 kilogram. Bolaget har därvid med sifferuppgifter påvisat, att under den tid tullen existerat produktionen av ammoniumsulfat inom landet kunnat hållas i gång i full omfattning medan importen sjunkit till en obetydlighet. Härjämte har bolaget anfört följande:

Emellertid hade även efter tullens ikraftträdande försök till dumping på den svenska marknaden förekommit från utländska producenters sida. Från Ryssland, Tyskland, England, Belgien med flera europeiska länder, där många fabriker stode utanför den existerande internationella kvävekonventionen, offererades och försåldes ammoniumsulfat alltjämt till mycket låga priser. Sålunda hade i januari 1936 i Sverige från tyskt håll utbjudits ammoniumsulfat till 9 kronor 70 öre pr 100 kilogram, under det att vid samma tid det tyska inlandspriset varit 22 kronor 67 öre. Under hösten 1935 och våren 1936 hade rysk ammoniumsulfat sålts för ett pris cif svensk hamn av mellan 9 och 10 kronor per 100 kilogram och för förbrukning under vårsäsongen 1937 hade sålts flera tusen ton till ett pris, som torde ligga vid cirka tio kronor cif svenska hamnar. Allt detta tydde på, att tullsatsen icke hade den effektivitet, som vore önskvärd ur den svenska gödningsämnesindustrins synpunkt samt att, därest tullsatsen upphävdes, den svenska marknaden skulle omedelbart översvämmas med utländsk vara i minst lika stor utsträckning som före tullens tillkomst. En höjning av tullsatsen till 5 kronor för 100 kilogram skulle med all sannolikhet åstadkomma ett tillräckligt skydd.

Bolaget har därefter lämnat vissa uppgifter om förhållandet mellan priset å kväve i chilesalpetar och kväve i ammoniumsulfat och därvid konstaterat, att priset å ammoniumsulfat, fränsett de abnorma åren 1932 och 1933, aldrig varit lägre än åren 1934—1936, samt att den fördyring, som åsamkats det svenska jordbruket genom att utländsk vara på grund av tullen blivit 3 kronor dyrare för 100 kilogram, icke torde vara av den storleksordning, att jordbruket därigenom oskäligt betungats, speciellt om hänsyn toges till att jordbrukets ekonomiska läge under de sista åren oavbrutet förbättrats.

Såsom framgår av förenämnda statsrådsprotokoll har införandet av en fast tull å ammoniumsulfat av 3 kronor för 100 kilogram förordats av kommerskollegium, generaltullstyrelsen, lantbruksstyrelsen och Sveriges kemiska industrikontor, varjämte rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap tillstyrkt, ur de synpunkter kommissionen hade att företräda, att tillverkningen av ammoniumsulfat måtte beredas ett betryggande skydd mot osund konkurrens från andra länders sida. Svenska konstgödningsaktiebolaget har däremot i en till kommerskollegium ingiven skrift framhållit, att tullskydd å ammoniumsulfat numera knappast vore berättigat och att, för den händelse den inhemska tillverkningen vore i behov av stöd, sådant borde lämnas på annat sätt än genom tullbeläggning av produkten.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava i sitt gemensamma yttrande redogjort för utvecklingen å ammoniumsulfatmarknaden samt därvid anfört i huvudsak:

Utvecklingen av landets tillverkning av syntetiskt ammoniumsulfat åren närmast före och efter införande av 1934 års tillfälliga tull framginge av följande sammanställning av landets årliga beräknade konsumtion, import och tillverkning av syntetiskt ammoniumsulfat under åren 1931—1936 ävensom ungefärliga konsumtionspriset, beräknat hanfritt tariffhamn, under samma tid:

	Konsumtion ton	Import ton	Synt. tillv. ton	Pris för 100 kg kr.
1931.....	15,305	3,060	12,331	16: 50
1932.....	35,650	21,658	10,907	10: —
1933.....	32,770	19,152	8,681	11: 50
1934.....	25,900	24,244	7,881	13: —
1935.....	20,100	1,749	11,023	16: —
1936.....	21,786	4,504	11,833	16: —

Sveriges normala produktionskapacitet av syntetiskt ammoniumsulfat torde kunna beräknas till cirka 12,000 ton per år. Ammoniumsulfat erhöles dessutom vid en del av de inhemska gasverken till en mängd av cirka 4,500 ton per år. Någon nämnvärd export till utlandet förekomme ej. Den inhemska konsumtionen av ammoniumsulfat beräknades för närvarande uppgå till cirka 22,000 ton per år. Landet kunde sålunda beträffande ammoniumsulfat för närvarande anses vara självförsörjande till cirka 75 procent.

Det betydande prisfall på ammoniumsulfat med omkring 40 procent, som inträffade under år 1932, medförde för Sveriges del, att importen av ammoniumsulfat detta år ökades från 3,060 ton till 21,658 ton, samt att den inhemska syntetiska kväveindustrin, trots stegrad konsumtion inom landet, måste vidtaga betydande inskränkningar i sin produktion. Sålunda utgjorde tillverkningen i fråga år 1934 endast något över 60 procent av 1931 års tillverkning. Till följd att år 1934 ammoniumsulfat belades med tull kunde den svenska prisbildningen för ammoniumsulfat åter stabiliseras och importen avsevärt begränsas, så att den inhemska tillverkningen av syntetisk vara kunde ökas. År 1935 sjönk sålunda importen under 1931 års nivå och tillverkningen kunde ökas till ungefär samma omfattning som före 1932 års prisfall. Tullen å ammoniumsulfat torde sålunda få anses hava haft avsedd verkan, i den mån skydd av den inhemska tillverkningen varit syftet med dess införande.

Landets konsumtion för jordbruksändamål av kvävegödselmedel utgjorde år 1936 enligt uppgift cirka 170,000 ton, motsvarande en kvävemängd av cirka 29,000 ton. Av denna kvävemängd belöpte sig cirka 16 procent på ammoniumsulfat. Enligt inhämtade uppgifter syntes priset å kväve i ammoniumsulfat för jordbruksändamål böra med hänsyn till gödselvärdet normalt ligga mellan 70 och 90 procent av priset på salpeterkväve. Enligt av Centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet jordbruksavdelning lämnad uppgift, beräknad på basis av arealuppgifter för olika gröda, syntes genomsnittsvärdet av ammoniumsulfat uppgå till 89 procent. Ifrågasvarande prisrelation hade under åren 1927—1936 varit följande:

	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Procent....	78	77	80	67	64	41	45	56	67	69
	c:a 73					c:a 47			c:a 68	

Till jämförelse kunde anföras, att motsvarande prisrelation i Danmark för första halvåret 1937 enligt fastställda pris utgjorde 74 procent.

Beträffande frågan om de priser å ammoniumsulfat, som det svenska jordbruket fått betala efter införandet av 1934 års tull hava ämbetsverken erinrat om att Stockholms Superfosfat Fabriks Aktiebolag i skrivelse den 7 april 1934 till chefen för handelsdepartementet utfäst sig att, därest en tull av minst 3 kronor för 100 kilogram åsattes ammoniumsulfat under en tid av tre år, garantera de svenska försäljningsorganisationerna för gödselmedel, nämligen Svenska lantmännens riksförbund och Svenska superfosfatförsäljnings aktiebolaget, ett pris av högst 13 kronor för 100 kilogram banfritt Ljungaverk i hela vagnslaster, inklusive emballage, per netto kassa, vid leverans av ammoniumsulfat för jordbruksändamål, under förutsättning att några större förändringar icke inträdde i den allmänna prisnivån. Av ett vid ämbetsverkens yttrande fogat, av auktoriserad revisor utfärdat intyg hava ämbetsverken inhämtat, att sökandebolagets genomsnittliga försäljningspris, banfritt Ljungaverk, utgjort 12.63 kronor för 100 kilogram för tiden $\frac{1}{7}$ 1934— $\frac{30}{6}$ 1935 samt 12.33 kronor för 100 kilogram för tiden $\frac{1}{7}$ 1935— $\frac{30}{6}$ 1936. Ämbetsverken hava vidare uppgivit, att, såvitt vid tiden för yttrandets avgivande kunde bedömas, motsvarande pris för tiden $\frac{1}{7}$ 1936— $\frac{30}{6}$ 1937 torde komma att bli ungefärligen detsamma som för föregående säsong.

Vid sitt yttrande hava ämbetsverken därjämte överlämnat en den 26 januari 1937 dagtecknad förbindelse, däri sökandebolaget förklarat sig vara fortfarande berett att uppfylla det villkor rörande försäljningspriset å ammoniumsulfat, som innehölles i nyssnämnda skrivelse den 7 april 1934 samt förbundit sig att — under förutsättning av en fast tull å ammoniumsulfat av minst 3 kronor per 100 kilogram från och med den 1 juli 1937 — företaga vissa utvidgningar av anläggningen för framställning av syntetisk ammoniak vid Ljungaverk.

Departementschefen har för egen del bland annat framhållit, att priset å ammoniumsulfat hade oaktat tullskyddet under de senaste tre åren hållit sig å en nivå, som icke finge anses innebära någon oskäligen belastning för konsumenterna samt att, med hänsyn till sökandebolagets oförmåda förbindelser, någon olägenhet ur konsumenternas synpunkt ej heller vore att befara av en förlängning av giltighetstiden för ifrågavarande tullsats.

Såsom av utredningen i ärendet framgår har den år 1934 införda provisoriska tullen å ammoniumsulfat av 3 kronor för 100 kilogram medfört, att importen av detta gödningsmedel undergått en avsevärd minskning, medan samtidigt den inhemska tillverkningen av detsamma kunnat i icke oväsentlig omfattning ökas. Emellertid synas alltjämt vissa svårigheter föreligga för denna industri att hävda sig i den utländska konkurrensen, beroende på de låga priser, till vilka ammoniumsulfat säljes från länder med vidsträckt och högt tullskyddade hemmamarknader. Enligt utskottet lämnade upplysningar skulle utländsk ammoniumsulfat sålunda hava för förbrukning under innevarande vårsäsong försålts till ett pris cif svensk hamn, exclusive

Utskottet.

tull, av 10 kronor 8 öre per 100 kilogram, vilket pris uppgivits icke obetydligt understiga det svenska självkostnadspriset. Vid sådant förhållande synes enligt utskottets mening den inhemska tillverkningen av ammoniumsulfat fortfarande böra beredas ett med hänsyn till den utländska konkurrensen på lämpligt sätt avvägt tullskydd. Därvid torde en tullsats av enahanda storlek som den för tiden till och med den 30 juni 1937 gällande kunna anses väl avpassad. Mot att denna tullsats av 3 kronor för 100 kilogram fastställas att utgå utan angiven tidsbegränsning har utskottet icke något att erinra. Emellertid förutsätter utskottet, att frågan om tull för tillverkningen av ammoniumsulfat upptages till förnyat övervägande, därest priset på varan skulle komma att underkastas höjning eller eljest ändrade förhållanden beträffande dess tillhandahållande åt konsumenterna inträda.

Fajans- och porslinsvaror. Nu gällande tullar å de för den inhemska porslinsindustrin mest betydande tillverkningarna av fajans- och porslinsvaror utgå enligt följande grunder:

Tulltaxe- nr	Statis- tiskt nr	V a r u s l a g	Tull för 100 kg kronor	Tilläggs- tull för 100 kg kronor
		Fajans- och porslinsvaror, ej särskilt nämnda: ----- andra slag:		
		av äkta porslin:		
		vita eller enfärgade:		
693	{1282	för hushållsbruk..... N	30: —	15: —
	{1283	andra ..... N	30: —	
		två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:		
694	{1284	för hushållsbruk..... N	60: —	15: —
	{1285	andra ..... N	60: —	
		av fajans (oäkta porslin), härunder inbegripna krukmakargods och andra lervaror, ej särskilt nämnda; ävensom kakel och kakel- ugnsornament:		
		vita eller enfärgade:		
		för hushållsbruk..... N	10: —	10: —
695	{1286	andra ..... N	10: —	
	{1287	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekore- rade:		
		för hushållsbruk..... N	16: —	9: —
696	{1288	andra ..... N	16: —	
	{1289			

Tilläggstullarna, vilka, såsom framgår av de anförda uppgifterna, endast avse artiklar för hushållsbruk, utgå i fråga om varor av äkta porslin (statistiska nr 1282 och 1284) enligt beslut av 1934 års riksdag (bevillningsutskottets bet. nr 57; Rd. skr. nr 374) och beträffande fajansvaror (statistiska nr 1286 och 1288) enligt beslut av 1935 års riksdag (bevillningsutskottets bet. nr 49; Rd. skr. nr 252). Giltighetstiden för tilläggstullarna utgår den 30 juni 1937.

Den 20 november 1936 har Kungl. Maj:t förordnat generaltulldirektören N. R. Wohlin att såsom sakkunnig inom handelsdepartementet verkställa utredning rörande den svenska porslinsindustrins avsättningsförhållanden samt avgiva de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning, varjämte Kungl. Maj:t samma dag uppdragit åt Wohlin att i egenskap av undersökningsmyndighet enligt lagen den 18 juni 1925 om undersökning angående monopolistiska företag och sammanslutningar verkställa undersökningar rörande vissa företags inom porslinsindustrin inverkan på pris- och omsättningsförhållandena för porslinsindustrins alster i riket.

Efter att ha lämnat en redogörelse för vissa delar av den utav den sakkunnige verkställda utredningen samt ett av kommerskollegium och generaltullstyrelsen avgivet yttrande har departementschefen för egen del anfört följande:

»Såsom i ärendet framhållits hava de åtgärder vilka från den svenska porslinsindustrins sida vidtagits i syfte att modernisera och rationalisera tillverkningen icke kunnat hindra, att sagda industri såsom helhet betraktad för närvarande har att kämpa med betydande svårigheter. Genom de under den sakkunniges medverkan förda förhandlingarna och de därvid träffade överenskommelserna synes visserligen en av anledningarna härtill, nämligen bristande anpassning till ändrade förhållanden i avsättningshänseende, hava i viss utsträckning undanröjts. Icke desto mindre torde läget alltjämt vara mycket bekymmersamt. Den väsentliga orsaken härtill lär få tillskrivas den utländska konkurrensen, vilken i sig innesluter betydande element av osund natur. Sådana förhållandena äro, måste denna konkurrens anses innebära ett allvarligt hot mot den svenska porslinsindustrins fortsatta existens.

Av vad i ärendet förekommit framgår vidare, att antalet inom porslinsindustrin anställda är förhållandevis betydande. Nu anförda och övriga förebragta omständigheter synas mig uppenbart giva vid handen, att det skydd genom särskilda tilläggstullar, som för tiden till och med den 30 juni 1937 beredes sagda industri, måste givas förlängd giltighet. Vad angår storleken av dessa tilläggstullar lär, i överensstämmelse med vad i ärendet föreslagits, beloppet i fråga om äkta porslin, fallande under statistiska nr 1282 och 1284, kunna bestämmas oförändrat till 15 kronor för 100 kilogram. Beträffande de till statistiska nr 1286 och 1288 hänförliga hushållsartiklarna av fajans torde de anförda skälen för ökat skydd för dessa varor få anses överväga de handelspolitiska betänkligheter, som kunna göras gällande gentemot åtgärder i dylikt syfte. I likhet med den sakkunnige och de hörda myndigheterna tillstyrker jag, att tilläggstullen beträffande statistiskt nr 1288 höjes från nuva-

rande 9 kronor till 19 kronor för 100 kilogram. På grund av upplysningar, som lämnats efter det ämbetsverket yttrat sig, anser jag, att i fråga om statistiskt nr 1286 en höjning av tilläggstullen med allenast 5 kronor till 15 kronor för 100 kilogram bör vara tillfyllest. Giltighetstiden för det sålunda förlängda tullskyddet torde lämpligen, såsom den sakkunnige föreslagit, böra fastställas till tre år eller till och med den 30 juni 1940.»

I motionen II: 588 har, såsom förut omförmäلت, framställts yrkande »om avslag å propositionen, nr 293, evad gäller tilläggstullar å fajans för hushållsändamål redovisade under de statistiska numren 1288 och 1286».

Utskottet.

I likhet med departementschefen finner utskottet, att genom den verkställda utredningen sådana omständigheter förebragts, att det skydd genom särskilda tilläggstullar, som för tiden till och med den 30 juni 1937 beredes porslinsindustrien, bör givas förlängd giltighet. Vad angår den i propositionen föreslagna förhöjningen av tilläggstullarna å fajansvaror för hushållsbruk (stat. nr 1286 och 1288) finner utskottet, på grund av upplysningar om vissa ändringar i förutsättningarna för den av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärden, vilka inträtt efter tiden för propositionens avlämnande, att en omedelbar förhöjning av dessa tilläggstullar icke torde i nuvarande läge erfordras. Enligt utskottets mening bör resultatet av numera inledda underhandlingar mellan representanter för å ena sidan vissa svenska och å andra sidan vissa utländska producentintressen angående avsättningsförhållandena på den svenska marknaden först avvaktas. Skulle dessa underhandlingar icke giva tillfredsställande resultat, bör enligt utskottets uppfattning Kungl. Maj:t äga möjlighet att vidtaga de åtgärder, som kunna visa sig erforderliga för att skydda vederbörande svenska intressen. Utskottet har därför ansett sig böra föreslå riksdagen att giva Kungl. Maj:t ett bemyndigande att för tiden intill trettonde dagen efter öppnandet av näst sammanträdande riksdag — utöver tull som stadgas i tulltaxan och tilläggstull av hittillsvarande storlek — åsätta särskild tilläggstull med det belopp, varmed enligt propositionens förslag tilläggstullarna skulle förhöjas.

Med vad sålunda anförts torde jämväl motionen II: 588 få anses besvarad.

Övriga i propositionen upptagna frågor. D a m h a t t a r. Enligt tulltaxerubrikerna nr 630—632 utgår tull för hattar, ej av pälsverk, även halvfärdiga, i enlighet med följande uppställning:

	av annat ämne (än oljad vävnad eller vara, innehållande silke eller gulddragartråd):	
630	ogarnerade; ävensom mössor, sydda av flätor, hänförliga till nr 358, samt s. k. filtstumpar	1 st. —: 50
	andra slag:	
631	försedda med garnering eller montering av varor, innehållande silke	1 st. 1: —
632	andra	1 st. —: 75

I överensstämmelse med beslut av 1934 års riksdag (bevillningsutskottets bet. nr 58; Rd skr. nr 375) utgå för tiden 1 juli 1934—30 juni 1937 tilläggs-tullar å garnerade och ogarnerade damhattar på sätt framgår av det följande:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull kronor
		Hattar, ej av pälsverk eller strumpstols- arbete, andra än herrhattar, även halvfärdiga: ----- andra slag: ----- av annat ämne:	
ur 630	ur 1194—1196	ogarnerade, med undantag av s. k. stråstumpar och ca- peliner ..... 1 st.	—: 50
ur 631	1198: 2 ur 1199—1200	andra slag: försedda med garnering el- ler montering av varor, innehållande silke ..... 1 st.	—: 75
ur 632	ur 1201—1203	andra ..... 1 st.	—: 75

På framställning av Sveriges damhattsfabrikanters förening och sedan kommerskollegium och generaltullstyrelsen i yttrande över framställningen bland annat förklarar, att ämbetsverken, med hänsyn till de av föreningen förbragta skäl, funnit förenämnda tilläggstullar alltjämt vara motiverade som skydd för den inhemska tillverkningen av damhattar, föreslås i propositionen, att dessa tilläggstullar skola gälla jämväl under tiden 1 juli 1937—30 juni 1940.

Fönster- och spegelglas m. m. I skrivelse den 18 mars 1936, nr 99, anhöll 1936 års riksdag, under åberopande av bevillningsutskottets betänkande nr 15, att Kungl. Maj:t ville, i anledning av väckta motioner I: 44 och II: 139, dels föranstalta om ytterligare utredning av frågan om ökat skydd för tillverkningen av planslipat fönster- och spegelglas jämte arbeten därav under beaktande, med hänsyn till önskvärdheten av denna tillverknings fortbestånd och utveckling, av bland annat de förhållanden, under vilka motsvarande utländska fabrikat salufördes på den svenska marknaden, dels ock, i den mån så påkallades, för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

I förenämnda statsrådsprotokoll har departementschefen lämnat en redogörelse för den av kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt verkställda, av riksdagen begärda utredning i denna fråga. I likhet med äm-

betsverken har departementschefen ansett sig icke böra förorda, att någon ändring i nu gällande tullsatsen för här ifrågakvarande varuslag vidtages.

Utskottet.

Utskottet finner icke skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag att giltighetstiden för nu gällande tilläggstullar å garnerade och ogarnerade damhattar utsträcker till utgången av juni månad 1940. Beträffande den av departementschefen berörda frågan rörande tullskyddet för tillverkningen av planslipat fönster- och spegelglas jämte arbeten därav anser sig utskottet icke hava anledning att göra något uttalande.

Hemställan. Under återopande av vad ovan under särskilda punkter anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 293 icke kunnat oförändrad bifallas,

1) antaga följande förslag till ändring i den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan att träda i kraft den 1 juli 1937:

		Tull för 100 kg. kronor
202	-----	
202 1/2	Ammoniumsulfat..... N	3: —

2) såsom ytterligare tillägg till gällande tulltaxa besluta att vid införsel från utlandet skall för tiden från och med den 1 juli 1937 till och med den 30 juni 1940 utöver tull, som stadgas i tulltaxan, utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggs- tull för 100 kg kronor
		Hattar, ej av pälsverk, andra än herr- hattar, även halvfärdiga: ----- andra slag: ----- av annat ämne:	
ur 630	ur 1194—1196	ogarnerade, med undantag av s. k. stråstumpar och capeliner ..... 1 st.	—: 50
ur 631	1198: 2 ur 1199—1200	andra slag: försedda med garnering eller montering av varor, innehållande silke ..... 1 st.	—: 75
ur 632	ur 1201—1203	andra ..... 1 st.	—: 75
		Fajans- och porslinsvaror, ej särskilt nämnda: ----- andra slag:	
ur 693	1282	av äkta porslin: vita eller enfärgade: för hushållsbruk ..... N	15: —
ur 694	1284	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade: för hushållsbruk ..... N	15: —
ur 695	1286	av fajans (oäkta porslin), här- under inbegripna krukmar- gods och andra lervaror, ej särskilt nämnda; ävensom kakel och kakelugnsornament: vita eller enfärgade: för hushållsbruk ..... N	10: —
ur 696	1288	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade: för hushållsbruk .... N	9: —

3) besluta att Kungl. Maj:t må för tiden intill trettionde dagen efter öppnandet av näst sammanträdande riksdag utöver tull som stadgas i tulltaxan och under nästföregående punkt berörda tilläggstullar åsätta till statistiskt nr 1286 och 1288 hänförliga varuslag särskild tilläggstull med 5 respektive 10 kronor för 100 kilogram.

B) att motionen II: 588 av herr De Geer i Lesjöfors måtte, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet ovan hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Beträffande Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 293, i vad densamma avser vindruvor, ävensom beträffande motionen I: 333 i samma ämne har sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottet avgivit yttrande (utl. nr 1), vilket utskottet får för riksdagen

C) anmäla.

Stockholm den 28 maj 1937.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

vid behandlingen av frågan om tull å ammoniumsulfat:

från första kammaren: herrar *Viktor Larsson*, friherre *Lagerfelt*, *Wahlmark**, *Elof Andersson*, *Sjödahl*, *Bengtsson*, *Ekman*, *Robert Berg*, *Gustaf Björkman* och *Löfvander**; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren*, *Björklund**, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Hammarlund*, *Werner* i Hultsfred, *Hagberg* i Malmö, *Jonsson* i Skedsbygd och *De Geer* i Lesjöfors.

vid behandlingen av frågan om tull å fajans- och porslinsvaror:

från första kammaren: herrar *Viktor Larsson*, friherre *Lagerfelt*, *Wohlin*, *Elof Andersson*, *Sjödahl*, *Ekman*, *Robert Berg*, *Gustaf Björkman*, *Heüman* och *Hagberth*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren*, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Hammarlund*, *Werner* i Hultsfred, *Hagberg* i Malmö, *Jonsson* i Skedsbygd, *Mårtensson* och *De Geer* i Lesjöfors.

vid behandlingen av övriga frågor:

från första kammaren: herrar *Viktor Larsson, friherre Lagerfelt, Wohlin, Wahlmark*, Elof Andersson, Sjödahl, Bengtsson, Ekman, Robert Berg* och *Gustaf Björkman*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren, Björklund*, Olsson* i Gävle*, *Ericson* i Boxholm, *Hammarlund, Werner* i Hultsfred, *Hagberg* i Malmö, *Jonsson* i Skedsbygd och *De Geer* i Lesjöfors.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer

beträffande punkten A) 1):

av herr *Löfvander*; samt

beträffande punkten A) 3):

av herrar *Anderson* i Norrköping, friherre *Lagerfelt, Elof Andersson, Gustaf Björkman, Hagberth, Hagberg* i Malmö och *De Geer* i Lesjöfors, som anfört:

»Till utskottets förslag att Kungl. Maj:t bör erhålla fullmakt att höja tilläggstullarna å fajansvaror för hushållsbruk kunna vi icke giva vår anslutning. Då utskottet funnit ett bifall till de av Kungl. Maj:t föreslagna tullförhöjningarna icke för närvarande kunna förordas, synes det oss vara ur flera synpunkter olämpligt och betänkligt om riksdagen skulle, som utskottet föreslår, åt Kungl. Maj:t giva en för detta speciella fall avsedd fullmakt att under den tid, då riksdagen icke är samlad, eventuellt vidtaga en förhöjning av ifrågavarande tilläggstullar till av Kungl. Maj:t föreslagna belopp. Det bör enligt vår mening ankomma på riksdagen att efter prövning av alla på frågan inverkan omständigheter besluta, huruvida en föreslagen tullförhöjning skall ske eller icke.

Vi förutsätta att därest de av utskottet åberopade underhandlingarna mellan representanter för å ena sidan vissa svenska och å andra sidan vissa utländska producentintressen icke giva ett tillfredsställande resultat frågan om den svenska porslinsindustriens tullskydd upptages till förnyat övervägande.

Vi hemställa sålunda,

att utskottets hemställan under punkten A) 3) icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»